

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 137. Quæ ætas requiratur ad sponsalia de præsentem seu ad matrimonium validè ac licitè contrahendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quest. 134. An & qualiter peccent impuberes contrahendo Sponsalia de futuro ante septennium vel ante perfectum usum rationis.

Resp. Nullum, aut certe levissimum committi ab iis peccatum. Sanch. l. 1. d. 17. num. 4. Gutt. cit. c. 2. num. 14. Ponc. l. 12. c. 5. num. 4. Coninck. du. 21. du. 5. in fine; quos citat & sequitur Castrop. num. 11. contra Nav. in man. c. 22. n. 12. Sylv. v. matrimonium. 5. n. 6. Rosell. Per. Ledesm. &c. docentes peccare graviter contrahentes ante legitimam ætatem, si exinde Sponsalia sint invalida; imprimis enim si contrahant ante perfectum usum rationis, patet, non committi peccatum mortale; cum contrahentes ex eodem capite non sint capaces culpæ mortalis. Si verò pollentes perfecto usu rationis contrahant ante septennium, secundum sententiam probabilem sunt Sponsalia valida, ac proinde non peccant. Si tamen sint invalida, adhuc non peccant graviter; nulla enim irrogatur irreverentia Sacramento; cum Sponsalia non sint Sacramentum; in nullius etiam id procedit præjudicium; cum neuter contrahentium vi illorum obligetur; ad summum itaque tanquam actus otiosus & inutilis erit peccatum veniale. Neque his obstat c. 2. h. t. ubi dicitur: *Districtius inhibemus, ne aliqui, quorum uterque vel alter ad ætatem à Canonibus determinatam non pervenerint, conjungantur, nisi forte urgentissima necessitate aliqua interveniente*; loquitur enim de matrimonio, non de Sponsalibus, ut colligitur ex verbo illo *conjungantur* quod conjunctionem matrimonialem denotat; Sponsalia siquidem non sunt conjunctio Sponsorum, sed conjunctionis promissio, ita Castrop. cit. n. 11.

Quest. 135. An & qualiter peccent impuberes contrahendo Sponsalia de presente seu matrimonium.

Resp. Impuberes contrahentes matrimonium per verba de præsentem, malitia non supplete ætatem peccare mortaliter negant Sanch. l. 1. d. 17. n. 6. Ponc. l. 12. c. 5. n. 4. eo quod cum ille contractus non sit matrimonium, sed tantum habeat rationem Sponsalium, nulla fiat irreverentia Sacramento. E contra si id fiat sine urgentissima causa esse peccatum grave, censet Castrop. cit. p. 6. num. 13. eo quod manifestè id prohibeatur, c. 2. h. t. quod loquitur de conjunctione matrimoniali, non verò de conjunctione matrimoniali, non verò de conjunctione per copulam, in quam conari talibus non posse sine peccato gravi, admittit Sanch. Item quod talestamenti sola Sponsalia contrahant, quantum tamen est in ipsis, matrimonium, ad quod contrahendum sunt impediti, contrahere intendant; attentare autem efficere Sacramentum nullum, gravis sit irreverentia irrogata religioni. Textus verò in contrarium adduci solent, si bene expendantur, non tam talem contractum matrimonialem permittant, quam solum factum narent, declarentque matrimonium non esse, sed Sponsalia, & nullatenus affirmant aut indicent, talem contrahendi modum esse licitum, quod ipsum tamen si indicarent, explicandum esse, ait Castrop. quod id liceret stante urgentissima causa ab Ordinario approbata (utpote quæ irreverentiam illam, quæ est in contrahendo matrimonio forte nullo excusat) & habita probabilitate de aptitudine talium impuberum ad generandum, quæ seclusa, nulla esse potest

R. P. Lenr. Jur. Can. Lib. IV,

causa exigens contractum per verba de præsentem, vel etiam honestant conamen illud in copulam, ut illud permitti posse ex urgentissima causa, dum dubium est de valore matrimonii, uti est, dum dubitatur de potentia generativa, docet Sanch. l. c.

Quest. 136. An & qualiter Sponsalia contracta ante septennium eo adveniente ratificentur.

Resp. Ratificantur ex mutua cohabitatione, Castrop. l. c. num. 10. juxta c. ult. h. t. in 6. deficiente verò illa cohabitatione, ratificari debent verbo vel facto, quibus se tanquam Sponsos gerant. Ad hanc tamen ratificationem requiritur, ut ipsi Sponsi sciant Sponsalia ante septennium nulla esse, & velint ea rata habere; siquidem stante ignorantia ratificationem locum non habet, Castrop. l. c. Sanch. l. 1. d. 16. n. 8. & 9. Gutt. de mat. c. 2. n. 13. Ponc. l. c. c. 5. n. 5.

Quest. 137. Que ætas requiratur ad Sponsalia de presente, seu ad matrimonium validè ac licitè contrahendum.

1. **R**esp. primò: Jure naturæ nulla determinata ætas requiritur ad hoc, sed ea est sufficiens, in qua perfectus usus rationis adest; ea siquidem sufficit, ut contrahens se obligare possit ad copulam mediâ potentia successu temporis habendam. Sanch. l. 7. d. 104. n. 11. Castrop. de Sponsal. d. 4. p. 14. s. 4. num. 1. Laym. l. c. tr. 10. p. 4. c. 12. num. 1. cum communi.

2. **R**esp. secundò: Ætas jure ecclesiastico seu secundum Canones, uti & secundum leges, est pubertas, eaque completa, nimirum in masculo 14. in femina 12. annorum completorum, ut constat ex c. ubi non est. c. puberes. c. continebatur. c. attestaciones. b. l. l. minorum. ff. de ritu nupt. Covar. in epitom. l. 4. p. 2. c. 5. n. 3. Fagn. in c. 2. h. t. ubi etiam n. 11. rationem dat, quare conjunctio matrimonialis ante dictos annos à Canonibus ita prohibeatur, nimirum, quod cum minores apti sunt ad matrimonium, obligantur ex contractu matrimoniali; plerumque autem incertum sit, num sint apti supplete nimirum malitiâ ætatem, idque ex habitu corporis aliisve signis difficulter cognosci valeat, hinc frequenter fiat, ut alter conjugum penitentia ductus prætextu invaliditatis resiliat à matrimonio, & cum alia contrahat. Porro hæc ætatem debere esse completam mathematicè non secus ac ætas ad professionem & sacros Ordines requisita; eo quod quoties jus ætatem alicui actui præscribit, ea integra esse debeat, & quod in iis, quæ à jure sunt præscripta, regula illa: *quod parum distat* &c. locum non habeat, sed solum in iis, quæ ab humano pendent arbitrio, tenent Sanch. l. c. in princ. Ponc. l. 7. c. 65. n. 1. Castrop. l. c. contra Rebell. l. 3. q. 16. s. 2. & alios censentes, sufficere esse completam moraliter. V. G. 10. vel 20. diebus deficientibus.

Limitatur tamen responsio ita, ut proximi puberati, discretionem & potentiam coeundi pollentes, validè & licitè, tam in foro externo quam conscientie contrahere possint matrimonium. Castrop. l. c. num. 2. Sanch. n. 21. Ponc. l. c. Covar. n. 2. Pirh. h. t. n. 35. juxta c. continebatur & c. de illis. b. t. siquidem in matrimonio contrahendo non debet spectari tempus annorum, sed an contrahentes sint ejus discretionis, ut se obligare, generare, concipere possint. Pirh. l. c. gl. in c. puberes. h. t. Talibus autem

K

contra-

contrahentibus matrimonium incumbit onus probandi, se habuisse tempore contractus dictas qualitates, utpote quæ ante pubertatem non præsumuntur, nimirum se matrimonio onera rectè percipisse (hoc enim venit nomine discretionis & prudentiæ, cuius fit mentio *c. fin. h. t.*) ac insuper se habuisse potentiam illam (quæ probatur per copulam, cum seminis effusione aliqua signa iudicio Medicorum examinata) alias matrimonium illorum declarandum nullum. Porro proximi pubertati dicuntur secundum aliquos, quibus duo vel tres anni deficiunt, secundum alios, quibus defuit 6. menses, secundum alios, quibus defuit annus; quod ultimum verius censet Castrop. *l. c. n. 3.* Alii id iudicis arbitrio relinquendum, ut Corrad. *l. 4. dispens. Apost. c. 3. à n. 2.* Arg. *l. 1. ff. de iure de liberandi.* Et quamvis aliqui pubertatem non ex annis æstimant, illumque masculum puberem dicant, qui annum 14. implevit, etsi tardius pubescat; certum tamen esse ait Pirh. *l. c.* illum puberem esse, qui ex habitu corporis pubertatem ostendit, & generare jam potest; unde alia est pubertas naturalis, alia legalis.

Quest. 138. An, quando & quale peccatum committant, qui Sponsalia de præsentate seu matrimonium contrahant ante pubertatem.

R Esp. ante legitimam ætatem seu pubertatem contrahere matrimonium, esse peccatum, negat Sanch. *l. 1. d. 17. & l. 7. d. 104.* cò quòd istiusmodi matrimonia impuberum non valeant in vi matrimonii, sed tantum in vi Sponsalium; contrahere autem Sponsalia ante ætatem determinatam à iure matrimonio non sit peccatum. Textus verò, *c. 2. h. t.* districtius inhibens, ne aliqui ante ætatem determinatam conjugantur intelligendus non de conjunctione per contentum conjugalem, sed per carnalem copulationem; quam tamen interpretationem huius textus non subsistere, patet ex eo, quòd Papa ibi, dicat, conjunctionem illam concedi non posse nisi ex urgentissima causa; siquidem conjunctio per copulam carnalem, ne quidem ex urgentissima causa concedi potest. Verum contrarium, nimirum, ubi ignoratur (idem est, ubi de hoc dubitatur, & à fortiore, ubi scitur contrarium) malitiam superare ætatem, contrahere matrimonium esse peccatum mortale; quia tales attentant inire statum ab Ecclesia reprobaturum & districtè prohibitorum, tradunt Rebellus *l. 4. q. 5.* Ponc. *l. 7. c. 65. n. 3.* Castrop. *num. 4.* Pirh. *l. c.* Robert. König. *h. t. n. 3.* qui etiam vult committi grave Sacrilegium non secus; ac si adulti cum impedimento dirimente contraherent, vel ac si minister in aliis Sacramentis committeret talem defectum, ex quo Sacramentum redderetur invalidum; neque obstat ait, eiusmodi matrimonia habere duntaxat rationem Sponsalium; cum hoc ipsum sit Sacrilegium, usurpare nimirum materiam & formam Sacramenti; imò intendere Sacramentum perficere in talibus circumstantiis, ubi valere non potest ut matrimonium & Sacramentum, sed tantum, ut Sponsalia; quæ non sunt Sacramentum. Verum hæc ratio non usque adeo placet; quia tunc irrogatur irreverentia Sacramento, quando quis profert formam Sacramentalem super materia indebita; non verò quando ponit aliqua, quæ neque forma neque materia sunt Sacramenti, qualis est in præsentate contractus irritus, quem proinde

ponens non committit Sacrilegium irrogando irreverentiam Sacramento, ne pater in contractu matrimoniali metu extorto, & hinc irrito, etiam si ponatur animo se obligandi: De cætero hic notandum, aliud esse, ignorare malitiam non superare ætatem, aliud ignorare legem inhibentem ne contrahatur ante pubertatem, nisi ubi adest dicta malitia, in quo secundo casu per accidens dicta ignorantia legis excusabit à peccato; quòd autem scientes nullitatem talis matrimonii nequeant efficaciter intendere matrimonium vel Sacramentum, non impedit, quò minus illud attentare possint, ac ita peccent.

Quest. 139. An & quando Episcopus possit dispensare cum impuberibus, ut contrahere possint matrimonium.

R Esp. Dum adest urgentissima causa, posse ordinarium dispensare cum impuberibus habentibus usum rationis (intellige ad obligandum sese) ut matrimonium validè & licitè contrahant, ait Castrop. *n. 4.* Sanch. *l. 7. d. 104. num. 9.* Hurad. *d. 22. diff. 12. in fine.* Laym. *l. c.* Limitat hoc ipsum aliquantum Pirh. *n. 33.* nimirum ut possit id ipsum Episcopus, dum adest iusta causa (cuius cognitio ad ipsum quoque spectat) quando impuberes sunt prope legitimam ætatem seu pubertatem, ut dubium sit, an malitia superet ætatem, valeatque tunc talis dispensatio pro utroque foro; siquidem, ut ait Barbos. *ad c. 2. h. t. num. 5. & de potest. Episc. alleg. 35. n. 20.* cum in *cit. c. 2.* Pontifex dispensationem sibi non reservaverit, tacitè eam Episcopo concessit.

Quest. 140. An pubertate obtentà, necdum tamen obtentà potentia cocundi seu generandi valeat matrimonium.

1. R Esp. Esse invalidum matrimonium tale, cò quòd dum contrahens ex defectu ætatis non habet potentiam generandi, non videtur habere ætatem requisitam ad matrimonium (intellige ad valorem illius) tenent quidam cum *gl. in c. impuberis. h. t. v. tardissime.* E contra valere illud, modò speretur successu temporis dictam potentiam habendam, probabilius affirmant Covar. *l. c. num. 2.* Sylv. *v. matrimonium §. 9. 7.* Mascard. *de prob. concl. 889. n. 10.* Sanch. *l. 7. d. 104. n. 5.* Gutt. *c. 117. n. 1.* Castrop. *n. 5.* Pirh. *n. 35.* Laym. *l. c.* siquidem dum adest legitima ætas, & de nullo impedimento perpetuo constat, tenet matrimonium, & certè aliàs sequeretur, quòd impotens ad copulam ob infirmitatem corporis non posset contrahere matrimonium, & non dari triennium ad experiendum, utrum impotentia illa sit temporalis an perpetua, sed continuo dissolvendum tale matrimonium, ut Castrop. textus verò *c.* puberes postular hanc potentiam ad valorem matrimonii in contrahentibus ante annos pubertatis, non verò in contrahentibus completis istis annis. Porro tempus expectandum ad experiendum, utrum impotentia sit perpetua, & ante quòd dissolutio matrimonii peti non potest, est plena pubertas, nempe in mare annus 18. juxta *l. abrogato. ff. de adoptione, & §. minorem Inst. eod. in famina 14. l. mala. ff. de alimentis legat. sententiæ Covar. l. c.* Sanch. *num. 18.* Gutt. *n. 1.* Ponc. *n. 1.* Castrop. *n. 7.* Laym. *l. c. n. 2.* Pirh. *cit. n. 35.* eò quòd cum completiones hominum sint diversæ, æquum non sit intentari dissolutionem matrimonii ob impotentiam, quousque